

มายาคติในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค่ จี๊วก่อโลก

Mythologies in Thai Animation Film: Echo Planet

สัมฤทธิ์ ภูงกิติ (Samrit Bhukonglee)¹* ดร.ปรีชาวุฒิ อภิระติง (Dr. Preechawut Apirating)** ดร.ณัฐพงศ์ แย้มเจริญ
(Dr. Nattapong Yamcharoen)***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งค้นหามายาคติและกระบวนการสื่อความหมายที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค่ จี๊วก่อโลกโดยใช้แนวคิดมายาคติของโรลันด์ บาร์ตส์เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค่ จี๊วก่อโลกมีการให้ความหมายมายาคติใน 2 ความหมายหลักคือ มายาคติของความเป็นเมืองที่สื่อถึงการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ซ้ำยังเป็นผู้ทำลายธรรมชาติ เป็นภาพมายาคติเชิงลบ ส่วนมายาคติที่สองเป็นมายาคติของความเป็นชนบทที่สื่อถึงวิถีชีวิตที่ใกล้ชิดผูกพันกับธรรมชาติ และเป็นผู้ดูแลรักษาธรรมชาติ เป็นภาพมายาคติเชิงบวก การให้ความหมายมายาคติทั้ง 2 ส่วนนี้อาศัยหน่วยสื่อความหมายเพียง 3 ประการ ได้แก่ การออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก พฤติกรรมของตัวละคร และบทสนทนาของตัวละคร มายาคติเหล่านี้ทำหน้าที่เป็น “ตัวสารแฝงเร้น” ที่ถูกนำเสนอผ่านภาพยนตร์อย่างแนบเนียนจนผู้ชมรับเอาตัวสารเหล่านี้เข้าไปโดยไม่รู้ตัว ภาพยนตร์จึงกลายเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการประกอบสร้างสังคม

ABSTRACT

This research is a qualitative research aimed at finding mythologies and processes that made up the meanings found in Thai animation film called “Echo Planet”. The examination utilized Roland Barthes’ concept, Mythology, as the essential investigating instrument. The study shows that the Echo Planet gave two main meanings to Mythology: the mythology of a city which communicates the extravagant use of energy and resources as well as the destructor of nature. It is a negative kind of mythology. The second mythology communicates a sense of the rural way of life that is tied closely with nature and act as the protector of nature. This is a positive kind of mythology. These two definitions of mythology only rely on three communicative units: the design of the scene, the behavior of the characters, and the dialogues of the characters. These mythologies act as “hidden substances” that was concordantly conveyed through the movie. The audience easily took these substances into their mind without notice. In this ways, Movies have turned into the effective instrument for constructing society.

คำสำคัญ: มายาคติ เอกโค่ จี๊วก่อโลก ภาพยนตร์การ์ตูน

Keywords: Mythology, Animation, Echo planet

¹ Correspondent author: tonimotion@icloud.com

* นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** อาจารย์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารวัฒนธรรมการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

บทนำ

ภาพยนตร์การ์ตูนในประเทศไทยนั้น เริ่มต้นด้วยความมูมานะของปยุต เงากระจ่างผู้ที่ได้นำคำว่า "วอลท์ ดิสนีย์เมืองไทย" จากภาพยนตร์การ์ตูนแนวทดลองขนาดสั้นที่ออกฉายในปี พ.ศ. 2498 เรื่อง "เห็ดมหัศจรรย์ในเข้านหนึ่ง" จนถึงภาพยนตร์การ์ตูนขนาดยาวเรื่องแรกของประเทศไทยอย่าง "สุดสาคร" ที่ออกฉายในปี พ.ศ. 2522 ก็ล้วนแต่เป็นฝีมืออาจารย์ปยุตทั้งสิ้น [1] ปยุตจึงได้อีกฉายาหนึ่งว่า เป็น "บิดาแห่งภาพยนตร์การ์ตูนไทย" แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ภาพยนตร์การ์ตูนไทยไม่เคยถูกสร้างเป็นภาพยนตร์การ์ตูนขนาดยาวอีกเลยนับตั้งแต่สุดสาคร จนกระทั่งปีพ.ศ. 2549 หรืออีก 27 ปีต่อมา บริษัท กันตนา แอนิเมชัน สตูดิโอ จึงได้สร้างภาพยนตร์การ์ตูนขนาดยาวเรื่องที่สองของไทยขึ้นมา "ก้านกล้วย" ความสำเร็จอย่างงดงามของก้านกล้วยทำให้บริษัทผู้ผลิตอีก หลายแห่งในเมืองไทยหันมาผลิตภาพยนตร์ การ์ตูนขนาดยาวตามออกมาอีกหลายเรื่อง หากนับถึงปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีภาพยนตร์การ์ตูนขนาดยาว ทั้งสิ้น 8 เรื่อง ได้แก่ สุดสาคร, ก้านกล้วย, พระพุทธเจ้า, นาค, ก้านกล้วย 2, เอกโล่ จี๊วท้องถิ่น, ชัยภ และพระมหาชนก

ในภาพยนตร์การ์ตูนทั้ง 8 เรื่องนี้ บริษัท กันตนา แอนิเมชัน เป็นผู้ผลิตมากถึง 3 เรื่อง ได้แก่ ก้านกล้วย ก้านกล้วย 2 และเอกโล่ จี๊วท้องถิ่น ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโล่ จี๊วท้องถิ่นนี้ ถูกสร้างเป็นเรื่องสุดท้ายของบริษัท คือสร้างต่อจากก้านกล้วยทั้ง 2 ภาค แต่เอกโล่ฯ กลับเป็นภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องแรกของกันตนาที่สามารถเล่าเรื่องได้อย่างอิสระ โดยไม่ถูกจำกัดด้วยกรอบประวัติศาสตร์เหมือนอย่างก้านกล้วยทั้งสองภาคก่อนหน้านี้ ด้วยอิสระทางความคิดอย่างเต็มที่นี้เองทำให้เอกโล่ จี๊วท้องถิ่นถูกบรรจุ "ตัวสาร" (Messages) จำนวนมหาศาลเพื่อถ่ายทอดไปสู่ผู้ชม โดยมีปัญหาโลกร้อนเป็นแกนหลักของเรื่องที่ภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอ ซึ่งทั้งสาเหตุและความพยายามในการแก้ไขปัญหาโลกร้อนได้เปิดเวทีให้ภาพยนตร์นำเสนอภาพการปะทะสังสรรค์ทางความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างรุนแรงและกว้างขวาง ในแง่นี้ภาพยนตร์ได้กลายเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดค่านิยม อุดมการณ์ของสังคม ค่านิยม อุดมการณ์หลายต่อหลายอย่างได้ถูกผสมผสานเข้าไปกับการเล่าเรื่องอย่างสนุกสนานในรูปแบบของภาพยนตร์จนค่านิยม อุดมการณ์เหล่านั้นได้หลอมหลวมกลายเป็นมายาคติที่ผู้ชมอาจไม่ทันได้สังเกต แต่กลับรับเอามายาคติเหล่านั้นเข้าไปฝังไว้ในสำนึกอย่างไม่ทันรู้ตัว การถ่ายทอดค่านิยม อุดมการณ์ในเชิงมายาคติเช่นนี้ทำให้กำจร [2] ถึงกับสรุปว่าภาพยนตร์จะทำหน้าที่ประกอบสร้างความหมายให้กับสังคม ไม่ใช่เป็นแค่เพียงภาพสะท้อนสังคม การจะค้นหามายาคติที่แฝงมากับภาพยนตร์จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีเป็นเครื่องมือวิเคราะห์

ทฤษฎีสำคัญตัวหนึ่งที่น่าสนใจในการวิเคราะห์การสื่อความหมายได้แก่ "ทฤษฎีสัญญาวิทยา" ทฤษฎีนี้มีแฟร์ดินองด์ เดอ โซสซูร์ (Ferdinand de Saussure) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิสเซอร์แลนด์เป็นผู้คิดค้น โซสซูร์ได้เสนอว่าภาษาที่มนุษย์สื่อสารกันนั้นเป็นระบบสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง ระบบนี้ต้องมีองค์ประกอบ 2 ส่วนเสมอคือ "รูปสัญลักษณ์" (Signifier) และ "ความหมายสัญลักษณ์" (Signified) รูปสัญลักษณ์ในทางภาษาศาสตร์หมายถึง คำ (ทั้งตัวเขียนและคำอ่าน) ส่วนความหมายสัญลักษณ์ก็คือความหมายของคำเหล่านั้น [3] เช่น คำว่า "บ้าน" ทั้งตัวเขียนและคำอ่านจัดว่าเป็นรูปสัญลักษณ์ซึ่งรูปนี้ได้รับการให้ความหมายตามพจนานุกรมว่า "สิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย" [4] การสื่อสารในระบบสัญลักษณ์นี้ เราไม่ได้เข้าใจรูปสัญลักษณ์โดยตรงแต่เข้าใจความหมายสัญลักษณ์ที่ผูกอยู่กับรูปเหล่านี้ ทฤษฎีสัญญาวิทยาของโซสซูร์ได้ส่งผลอย่างมากต่อนักคิดรุ่นหลังอย่างโรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) บาร์ตส์ได้นำทฤษฎีของโซสซูร์มาขยายต่อไปอีกโดยเสนอว่าระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ มีสิ่งที่เรียกว่า สัญลักษณ์ (Sign) เกิดขึ้น สัญลักษณ์นี้ในทางภาษาเป็นตัวเชื่อมโยงความคิดเข้ากับภาพ บาร์ตส์เสนอต่อไปอีกว่ารูปสัญลักษณ์รูปหนึ่งไม่ได้มีแค่ความหมายเดียว แต่ยังมี ความหมายในระดับที่ 2 อยู่ด้วย โดยที่ความหมายระดับที่ 1 (Denotation) เป็นความหมายทางภาษาซึ่งก็คือความหมายของคำตามพจนานุกรม ส่วนความหมายในระดับที่ 2 (Connotation) นั้น เป็นความหมายที่เกิดจากการให้ความหมาย

ใหม่ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งบาร์ตส์เรียกความหมายระดับที่ 2 นี้ว่า “มายาคติ” [3] ในการศึกษาภาษาคตินั้น นพพร [4] ได้เสนอว่า นอกจากการศึกษาความหมายมายาคติแล้ว จำเป็นต้องศึกษากระบวนการสื่อความหมายมายาคติอีกด้วย โดยทั่วไปแล้วกระบวนการสื่อความหมายมายาคติจะกระทำผ่านหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดในกระบวนการ ซึ่งนพพรเรียกหน่วยย่อยนี้ว่า “หน่วยสื่อความหมาย” การวิเคราะห์มายาคติให้ครบถ้วน จึงต้องค้นหาทั้งความหมายมายาคติและหน่วยสื่อความหมายมายาคติด้วย

ดังได้กล่าวแล้วว่าเอกโค จีวัก้องโลก เป็นภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายของกันตนาที่โดดเด่นในแง่ของอิสระทางความคิดที่ไม่ถูกตีกรอบด้วยมิติทางประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้จึงถูกบรรจุตัวสารเอาไว้อย่างเต็มที่ ซึ่งงานวิจัยนี้ต้องการจะค้นหามายาคติใดบ้างที่ถูกซ่อนเอาไว้ในภาพยนตร์การ์ตูนนี้ โดยใช้แนวคิดมายาคติของโรลันด์ บาร์ตส์ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีสัญญาวิทยาของแฟร์ดินองด์ เดอ โซสซูร์เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าภาพยนตร์ได้สื่อสารมายาคติใดบ้างกับสังคม เพราะมายาคติเหล่านั้นก็คือค่านิยม อุดมการณ์ที่ช่วยประกอบสร้างสังคมของเราต่อไปนั่นเอง

วัตถุประสงค์

ค้นหามายาคติและกระบวนการสื่อความหมายมายาคติที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค จีวัก้องโลก

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดมายาคติของโรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีสัญญาวิทยาของแฟร์ดินองด์ เดอ โซสซูร์ (Ferdinand de Saussure) เป็นเครื่องมือหลักในการวิเคราะห์ ซึ่งมายาคติในงานวิจัยนี้จะหมายถึง การให้ความหมายระดับที่ 2 ในระบบความสัมพันธ์ระหว่าง “รูปสัญลักษณ์” และ “ความหมายสัญลักษณ์” เท่านั้น โดยที่ความหมายระดับที่ 1 คือความหมายระดับภาษา (เป็นความหมายตามพจนานุกรม) ผู้วิจัยต้องค้นหามารูปสัญลักษณ์ใดบ้างในภาพยนตร์ที่ได้รับการให้ความหมายสัญลักษณ์ในระดับที่ 2 ซึ่งเป็นการให้ความหมายเฉพาะภายใต้บริบทของภาพยนตร์ นอกจากการค้นหาคำความสัมพันธ์ของรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ในระดับที่ 2 แล้ว เพื่อให้เห็นว่าความหมายมายาคติที่ได้ออกมานั้นมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยต้องค้นหา “กระบวนการสื่อความหมาย” ของมายาคติเหล่านั้นด้วย รูปสัญลักษณ์ใดที่มีความหมายมายาคติในบริบทสังคมภายนอก แต่ไม่ปรากฏกระบวนการสื่อความหมายภายในบริบทของภาพยนตร์เอง จะไม่นำมาพิจารณาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ ดังนั้นงานวิจัยเรื่องนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค จีวัก้องโลก เพื่อค้นหามายาคติในฐานะที่เป็นความหมายสัญลักษณ์ระดับที่ 2 รวมทั้งค้นหากระบวนการสื่อความหมายของมายาคติเหล่านั้น

ผลการวิจัย

ในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค จีวัก้องโลก ประเด็นหลักที่ภาพยนตร์ต้องการนำเสนอได้แก่ เรื่องสภาวะโลกร้อน โดยมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของมนุษย์คือการใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือยและการทำลายธรรมชาติ แต่พฤติกรรมดังกล่าวนี้ไม่ใช่พฤติกรรมของมนุษย์ทุกกลุ่ม ภาพยนตร์จึงใจแบ่งกลุ่มคนในเรื่องออกเป็น 2 กลุ่ม คือชาวเมืองและชาวชนบท มีแต่มนุษย์ชาวเมืองเท่านั้นที่มีพฤติกรรมทำลายสิ่งแวดล้อม ส่วนมนุษย์ชาวชนบทนั้นอยู่ข้างตรงข้ามกับชาวเมือง คือเป็นผู้ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ความเป็นเมืองกับความเป็นชนบทจึงกลายเป็นภาพมายาคติภาพใหญ่สุด ที่ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ได้ให้ความหมายไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มายาคติของความเป็นชนบท

คำว่า “ชนบท” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [5] ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ชนบท หมายถึง บ้านนอก, เขตแดนที่พ้นจากเมืองหลวงออกไป” จากคำนิยามนี้ บ้านนอก ก็คือความหมายในระดับที่ 1 ของคำว่าชนบท ส่วนความหมายในระดับที่ 2 นั้นภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ได้ให้ความหมายว่าหมายถึง การเป็นผู้ที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติ หวงแหวนรักษารัชมรรชาติ และเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ คุณสมบัติเหล่านี้ของความเป็นบ้านนอกได้กอบกู้โลกเอาไว้ จากภัยคุกคามในตอนท้ายเรื่อง ภาพยนตร์ให้ความหมายระดับที่ 2 หรือความหมายมายาคติของชนบท โดยอาศัยหน่วยสื่อความหมายหลายประการดังนี้

การออกแบบฉากหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง

ภาพยนตร์พยายามฉายภาพให้ผู้ชมได้เห็นบรรยากาศของความเป็นชนบทผ่านการออกแบบหมู่บ้านกะเหรี่ยง ภายในหมู่บ้านผู้ชมจะได้เห็นสิ่งปลูกสร้างที่ล้วนแต่สร้างจากวัสดุธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นรั้วบ้าน ตัวบ้าน ฝายบ้าน หลังคา บ้านใด ฯลฯ เรียกได้ว่าบ้านทั้งหลังนั้นสร้างจากวัสดุธรรมชาติทั้งหมด รวมทั้งข้าวของเครื่องใช้ภายใน บ้านอื่นๆ ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้าน ยังอยู่บนภูเขาสูงที่แวดล้อมไปด้วยป่าไม้อันอุดม มีลานหญ้าเขียวจีรอบหมู่บ้าน มีลำธารสายเล็กๆ ที่มีน้ำใสไหลเอื่อยผ่านด้านหลังหมู่บ้าน ในฉากนี้ภาพยนตร์ได้เลือกใช้โทนสีเขียวของใบไม้ ใบหญ้าเป็นสีหลักในฉากทำให้เกิดบรรยากาศของความร่มรื่น ประกอบกับดนตรีประกอบเป็นเพลงบรรเลงช้าๆ ให้ความรู้สึกผ่อนคลายไม่เร่งรีบ ผู้ชมจะสัมผัสได้ถึงบรรยากาศของความเป็นชนบทที่เงียบสงบ ไม่วุ่นวาย และร่มรื่น ด้วยความเขียวขจีของป่า รวมทั้งได้เห็นความเป็นอยู่ของชาวชนบทที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ

การแสดงภาพที่อยู่อาศัยอันเป็น 1 ในปัจจัย 4 ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต และเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุจากธรรมชาติรวมทั้งแสดงบรรยากาศบริเวณรอบหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงเช่นนี้เป็นความพยายามของภาพยนตร์ที่ต้องการจะสื่อสารให้ผู้ชมได้เห็นภาพวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงที่ต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติเป็นหลักในการดำเนินชีวิต การสื่อสารดังกล่าวเป็น “กระบวนการให้ความหมาย” รูปแบบหนึ่งที่ภาพยนตร์นำมาใช้ผ่านการออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก โดยจงใจออกแบบให้เป็นไปในทิศทางที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อสารกับผู้ชม ในแง่นี้การออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากจึงทำหน้าที่เป็น “หน่วยสื่อความหมาย” ในกระบวนการสื่อความหมายมายาคตินั้นเอง นอกจากการออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากแล้ว ภาพยนตร์ยังใช้พฤติกรรมและบทสนทนาของตัวละครเป็นหน่วยสื่อความหมายอีกด้วย

พฤติกรรมและบทสนทนาของชาวกะเหรี่ยง

ในตอนต้นเรื่อง เมื่อ “ปีศาจกลิ่นความร้อน” หรือที่ชาวกะเหรี่ยงเรียกว่า “ผีไฟ” เริ่มก่อตัวขึ้นในชั้น บรรยากาศทำให้ท้องฟ้าเปลี่ยนเป็นสีแดงและเกิดรอยปริแตกเป็นแนวยาว แม่เฒ่าในเผ่าซึ่งเป็นย่าของหน่ออาได้พูดคุยกับ หน่ออาว่า “ท้องฟ้า ป่าไม้ และผู้คน มีผลต่อกัน เมื่อฟ้าเปลี่ยน ป่าก็เดือนร้อน ป่าเดือนร้อนคนก็อยู่ไม่ได้ เราต้องช่วยกัน เชื่อมโยงจิตใจเข้าไปสู่ป่า” บทสนทนานี้ของตัวละครเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือในการสื่อสารของภาพยนตร์ที่จะทำให้ผู้ชมเห็นความเชื่อของชาวบ้านว่า คนกับธรรมชาตินั้นมีความเชื่อมโยงกัน คำว่า “ท้องฟ้า ป่าไม้” ที่แม่เฒ่าพูดขอมไม่ได้หมายถึงแค่ท้องฟ้ากับป่าไม้เท่านั้น แต่เจตนาที่แท้จริงขอมหมายถึงธรรมชาติทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่วนประโยคสุดท้ายที่ว่าเราต้องเชื่อมโยงจิตใจเข้าไปสู่ป่า ประโยคนี้สะท้อนทัศนคติที่ต้องการให้มนุษย์รู้สึกถึงและหวงแหนผืนป่าชนิดที่ว่าคนกับป่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันอย่างเฝือแยกจากกันได้ และเป็นอีกครั้งที่คำว่า “ป่า” ไม่ได้หมายถึงเฉพาะแค่ป่าแต่หมายถึงธรรมชาติทั้งหมด บทสนทนานี้ของแม่เฒ่าถูกใช้เป็นหน่วยสื่อความหมายที่ช่วยสื่อสารให้ผู้ชมเกิดมโนภาพว่า ชาวชนบทนั้นมีความเชื่อในเรื่องการเชื่อมโยงกับธรรมชาติและความคิดความเชื่อ เหล่านี้ก็เป็น ภาพมายาคติที่ภาพยนตร์ได้สร้างขึ้นมามีให้กับคนชนบทนั่นเอง

ไม่เพียงแต่บทสนทนาเท่านั้น ในฉากนี้ภาพยนตร์ยังได้นำเสนอให้ผู้ชมได้เห็นพิธีบวงสรวงของชาว กะเหรี่ยง พิธีนี้จะทำให้ป่าธรรมดากลายเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่มีใครกล้าเข้าไปตัดไม้ นับเป็นกุศโลบายของคนโบราณ ในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมโดยอาศัยความศรัทธาเป็นตัวควบคุม ฉากต่อมาต้นไม้ในหมู่บ้านได้รับความเสียหายจากดาวเทียมที่ตกลงมา หลังจากเหตุการณ์สงบลง ภาพยนตร์ได้แสดงภาพความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านที่ ช่วยกันพยุงไม้ล้มทั้งหลายให้กลับมาขึ้นต้นได้ พร้อมกับนำไม้งามมาช่วยค้ำยันต้นไม้ไว้เพื่อให้ต้นไม้ทรงตัวและ สามารถเติบโตต่อไปได้อีกครั้ง พร้อมกับทำพิธีเรียกขวัญให้ต้นไม้ หลังจากนั้นทุกคนในหมู่บ้านก็ช่วยกันเก็บเมล็ดพันธุ์ ไม้ที่หล่นลง คัดนำไปใส่ภาชนะแล้วเดินทางไปยังหน้าผาบนยอดเขาสูงหนึ่ง ทุกคนช่วยกันโปรยเมล็ดพันธุ์ลงไปยังหน้าผา เบื้องล่าง เป็นการช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าให้กว้างขวางออกไป

เหตุการณ์ทั้งหมดข้างต้นนี้ ตั้งแต่การบวงสรวง การค้ำยันต้นไม้ การทำพิธีเรียกขวัญและการโปรย เมล็ดพันธุ์ สิ่งเหล่านี้คือ “พฤติกรรมของตัวละคร” ที่ภาพยนตร์จงใจใส่เข้ามาเพื่อนำเสนอให้ผู้ชมได้เห็นวิถีคิดของชาว ชนบท ว่าพวกเขามีความรักป่ามากมาเพียงไรและมีวิธดูแลรักษาป่าอย่างไร พฤติกรรมและบทสนทนาของตัวละครที่ เกิดขึ้นทั้งหมดในหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงล้วนแต่เป็นความตั้งใจของภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ชมได้เห็นความคิดความ เชื่อของชาวชนบท ซึ่งความคิดความเชื่อเหล่านี้ก็คือความหมายมาลาที่ภาพยนตร์ได้มอบให้กับชาวชนบทนั่นเอง โดย อาศัยพฤติกรรมและบทสนทนาของตัวละครเป็นหน่วยสื่อความหมาย นอกจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน กะเหรี่ยงแล้ว ตัวละครสำคัญอีกสองตัวที่ถูกใช้เป็นตัวแทนของความเป็นชนบทก็คือ หน่ออาและจ่อเป่ ซึ่งพฤติกรรม ต่างๆ ของตัวละครก็เป็นหน่วยสื่อความหมายอย่างดีในการให้ความหมายมาลาที่ดีด้วยเช่นกัน

หน่ออา

หน่ออา มีน้องชายแท้ๆ คนหนึ่งชื่อจ่อเป่ ทั้งสองเป็นเด็กกำพร้าชาวกะเหรี่ยงคอยาว อาศัยอยู่กับ คุณย่าซึ่งเป็นแม่เต่าประจำเผ่า พฤติกรรมของหน่ออาในเรื่องได้แสดงออกถึงการให้ความหมายบางประการดังนี้

หน่ออา จ่อเป่ไปพบแซมโดยบังเอิญ และได้นำแซมที่หมดสติกลับหมู่บ้านเพื่อรักษา หน่ออาใช้ สมุนไพรมาบดให้เป็นยาแล้วนำตัวยาทาลงบนใบไม้ก่อนจะแปะลงบนแผลตามตัวของแซม ฉากนี้ภาพยนตร์ต้องการ นำเสนอภาพการใช้สมุนไพร อันเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของวิถีชีวิตที่อิงอาศัยธรรมชาติ หลังจากนั้นเมื่อแซมแข็งแรงดีแล้ว หน่ออาก็ต้องเตรียมตัวเดินทางไกลไปส่งแซมกลับบ้าน ภาพยนตร์ได้ใช้โอกาสนี้แสดงวิถีชีวิตของชนบทที่ผูกพันกับ ธรรมชาติอีกครั้ง ด้วยการให้ผู้ชมได้เห็นหน่ออาห่อข้าวด้วยใบไม้สำหรับเป็นเสบียงระหว่างการเดินทาง ไม่เพียงเท่านั้น ข้าวห่อใบไม้ยังถูกบรรจุลงในตระกร้าไม้ไผ่สานที่หน่ออาใช้สะพายหลังอีกด้วย รายละเอียดทั้งหมดนี้ไม่มีอะไรที่เป็น ความบังเอิญ ทุกเหตุการณ์ที่ปรากฏบนจอขึ้นล้วนแต่เป็นความตั้งใจของภาพยนตร์ที่ต้องการฉายภาพมาลาดีของชาว ชนบทให้ผู้ชมได้เห็นความใกล้ชิดความผูกพันระหว่างผู้คนกับธรรมชาติ โดยมีพฤติกรรมของหน่ออาเป็นอีกหนึ่งหน่วย สื่อความหมายมาลาที่ดีดังกล่าว นอกจากหน่ออาแล้วตัวละครสำคัญอีกตัวหนึ่งที่มิบทบาทอย่างมากในการถ่ายทอดภาพ มาลาดีของความเป็นชนบทไปสู่ผู้ชมได้แก่ จ่อเป่

จ่อเป่

จ่อเป่เป็นตัวละครหลักที่สำคัญที่สุดในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ แน่นอนว่าพฤติกรรมของตัวละคร เป็นหน่วยสื่อความหมายที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมาลาดีไปสู่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ของจ่อเป่ก็คือความสามารถในการสื่อสารกับธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์น้อยใหญ่ หรือแม้แต่ใบไม้ใบหญ้าก็ตาม ภาพยนตร์ได้นำเสนอความสามารถพิเศษของจ่อเป่เอาไว้ในฉากเปิดเรื่องเลยทีเดียว ในฉากนี้ผู้ชมจะได้เห็นจ่อเป่คุยกับ ลูกนกหลงทางเพื่อช่วยนำลูกนกกลับคืนสู่รัง ผู้ชมจะได้เห็นจ่อเป่คุยกับสัตว์น้อยใหญ่อีกหลายครั้งตลอดทั้งเรื่อง ความ สามารถในการคุยกับสัตว์ของจ่อเป่ เป็นพฤติกรรมของตัวละครที่ภาพยนตร์พยายามจะสื่อสารถึงแนวความคิดความเป็นหนึ่ง

เดียวกับธรรมชาติ ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับความเชื่อของแม่เผ่าชาวกะเหรี่ยงดั้งที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้นข้างต้นและความสามารถของจ่อเป่ได้ถูกให้คุณค่าในภายหลังด้วยการใช้ความสามารถนี้เพื่อกอบกู้โลกและช่วยเหลือมนุษยชาติเอาไว้จากการสูญพันธุ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในฉากสุดท้ายของภาพยนตร์เมื่อปีศาจคลื่นความร้อน (ผีไฟ) ทะลักเข้ามาสู่ผิวโลกในปริมาณมากจนเกินกว่าที่มนุษย์จะเอาชนะได้ วิธีเดียวที่จะหยุดผีไฟได้ก็คือการคลังไฟพลังงานทั้งหมดในโลกพร้อมกัน แม้จะทราบวิธีปราบผีไฟแต่ทุกคนที่สภาก็ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับใครได้เลย เนื่องจากระบบดาวเทียมถูกผีไฟทำลายไปหมดแล้ว จ่อเป่จึงใช้ความสามารถของตนเองติดต่อกับคนทั้งโลกด้วยการคุยกับต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งที่ตั้งอยู่กลางสภาโลก จ่อเป่ขอให้ผู้คนไม้ช่วยส่งข้อความไปถึงคนทั้งโลก ที่ต้นไม้ตอบรับคำขอของจ่อเป่ด้วยการช่วยส่งข้อความผ่านรากไม้ ใบไม้ เป็นเครือข่ายของธรรมชาติที่เชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวทั้งโลก ข้อความของหน่ออาจสามารถแพร่กระจายออกไปได้ เมื่อทุกคนในโลกร่วมกันปิดไฟและคลังไฟพลังงานทั้งหมดพร้อมกันผีไฟก็ถูกทำลาย

หากย้อนกลับไปพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดของความเป็นชนบทที่ภาพยนตร์ต้องการนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย เครื่องไม้เครื่องมือ ความเชื่อพิธีกรรม การใช้สมุนไพร และความสามารถในการคุยกับสัตว์ของ จ่อเป่ทั้งหมดนี้คือความพยายามของภาพยนตร์ที่จะสื่อสารให้ผู้ชมได้เห็นภาพของการเป็นผู้ที่ผูกพัน ห่วงแหนรักษา และเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ ภาพเหล่านี้ก็สื่อมายาคติของความเป็นชนบทที่ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกไค จิ้งก้องโลกได้นำเสนอต่อผู้ชม ส่วนองค์ประกอบในการสื่อสารข้างต้นก็คือหน่วยสื่อความหมายในกระบวนการสื่อความหมายมายาคตินั่นเอง

มายาคติของความเป็นเมือง

ความหมายของคำว่าเมืองในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [5] ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “เมือง หมายถึง แดน เช่น เมืองมนุษย์ เมืองสวรรค์ เมืองบาดาล, ประเทศ เช่น เมืองไทย เมืองจีน เมืองลาว...” คำว่าเมืองในบทความนี้จึงหมายถึงประเทศ อันเป็นความหมายในระดับที่ 1 ซึ่งประเทศในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกไค จิ้งก้องโลกนี้มีชื่อว่า Capital State มีเมืองหลวงชื่อ Capital City สำหรับความหมายมายาคติของความเป็นเมืองในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ คือการเป็นผู้บริโภคลงทุนและทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย รวมทั้งเป็นผู้ทำลายธรรมชาติ เป็นภาพมายาคติที่ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับภาพของความเป็นชนบท ภาพยนตร์การ์ตูนได้ใช้หน่วยสื่อความหมายต่างๆ ดังนี้เพื่อสื่อความหมายมายาคติของความเป็นเมือง

การออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก

ฉากแรกของเมืองที่ผู้ชมจะได้เห็นคือภาพกว้างของเมือง Capital City ที่มองจากเครื่องบินเจ็ตส่วนตัวที่แซมกับหน่ออาจมา เป็นภาพของตึกสูงที่ตั้งตระหง่านเบียดเสียดกันจนแน่นขนัด ภาพยนตร์ยังเลือกใช้สีของท้องฟ้าเป็นสีแดงส้มอีกด้วย สีแดงส้มมีผลทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความร้อนรุ่มในบรรยากาศของเมือง เนื่องจากสีนี้เป็นสีในวรรณะอุ่นตามทฤษฎีสี [6] นอกจากนี้สีแดงส้มที่ใช้อย่างไม่ใช้สีแดงสดใสแต่เป็นสีแดงส้มแบบหม่นๆ ทึมๆ ซึ่งภาพยนตร์ก็จงใจใช้น้ำหนักสีเช่นนี้เพื่อสร้างความรู้สึกลึกลับหม่นหมองและอึดอัดให้เกิดกับผู้ชม เพราะภาพยนตร์เรื่องนี้ตั้งใจจะสร้างภาพมายาคติของความเป็นเมืองในเชิงลบอยู่แล้ว

ภาพตึกสูงของเมือง Capital City ถูกเชื่อมโยงเข้ากับหนังสือตอนต้นเรื่องที่มีเนื้อหากล่าวถึงชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละวันล้วนแต่เป็นการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้าสู่ชั้นบรรยากาศ ก๊าซพิษเหล่านี้ถูกต้นไม้ดูดเข้าไปแล้วเปลี่ยนเป็นก๊าซออกซิเจนแทน แต่แล้วต้นไม้ที่ช่วยกำจัดก๊าซพิษกลับถูกมนุษย์โค่นลงเพื่อสร้างตึกสูง ดังนั้นความหมายของตึกสูงเหล่านี้จึงถูกใช้ให้ความหมายแฝงที่หมายถึงการทำลายป่าอย่างชัดเจน นี่คื

สิ่งที่ภาพยนตร์พยายามจะสื่อให้ผู้ชมได้เห็นพฤติกรรมการทำลายธรรมชาติของคนเมือง อันจะนำไปสู่การให้ความหมายมาคิดแก่ความเป็นเมืองในที่สุด

เครื่องบินเจ็ตส่วนตัวที่แซม หน่อวาและจ่อเป่ย์นั่งมานั้น ภายในมีโทรทัศน์จอใหญ่ติดอยู่ที่ผนังด้านหนึ่ง ระหว่างการเดินทางภาพยนตร์ได้ฉายโฆษณาตัวหนึ่งขึ้นมาบนหน้าจอโทรทัศน์นั้น เป็นโฆษณาขายสินค้าที่ชื่อว่า “ต้นไม้ไฮเทค” ต้นไม้นี้เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทำงานด้วยระบบไฟฟ้า ในโฆษณาประกาศสรรพคุณของต้นไม้ไฮเทคเอาไว้ว่า สามารถเสริมความสดชื่นได้ตลอด 24 ชั่วโมง ไม่ต้องรดน้ำ ไม่ต้องพรวนดิน ไม่ต้องใส่ปุ๋ย และไม่กลัวแมลง พร้อมกับฉายให้เห็นว่าใบไม้แต่ละใบนั้นสามารถปล่อยกระแสไฟฟ้าออกมาช้อนแมลงที่มาเกาะบนใบไม้ได้ โฆษณาดังนี้เป็นหน่วยสื่อความหมายอีกอย่างหนึ่งที่สื่อให้เห็นว่าวิถีชีวิตคนเมืองนั้นห่างเหินจากธรรมชาติมากเพียงใด การมุ่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อทดแทนธรรมชาติทำให้พวกเขาห่างจากธรรมชาติมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นหน่วยสื่อความหมายที่แสดงถึงการปฏิเสธธรรมชาติ เช่นเดียวกันกับการตัดไม้เพื่อสร้างตึกสูงนั่นเอง

ในฉากต่อมา แซม หน่อวา จ่อเป่ย์เดินทางมาถึง Capital City ภาพยนตร์ได้ฉายภาพบรรยากาศภายในเมืองให้ผู้ชมได้เห็นภาพดังกล่าวเป็นภาพการจราจรที่คับคั่งในย่านธุรกิจกลางเมือง ซึ่งจำลองมาจากย่าน Time Square ในชีวิตจริง ตึกสูงในย่านนั้นมีจอโฆษณาขนาดใหญ่ติดตั้งอยู่มากมาย ซึ่งแน่นอนว่าภาพรตติคดี ภาพป้ายไฟป้ายโฆษณาก็ดีล้วนแต่สื่อถึงการใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือยของคนเมือง

การฉายภาพกว้างของเมือง Capital City ให้เห็นตึกสูงที่แน่นขนัด ภาพรตติคดี ภาพป้ายโฆษณาขนาดใหญ่จำนวนมาก รวมทั้งโฆษณาต้นไม้ไฮเทค ภาพยนตร์ก็กระตุ้นใจผู้ชมให้ข้อสรุปประกอบเหล่านี้เป็นหน่วยสื่อความหมายผ่านการออกแบบฉากเพื่อสร้างมโนภาพบางอย่างขึ้นในใจของผู้ชม ให้ผู้ชมได้เห็นวิถีชีวิตของความเป็นเมืองนั้นเป็นวิถีแห่งการทำลายธรรมชาติเพื่อการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย มโนภาพที่ผู้ชมมีต่อชาวเมืองก็คือมาดามที่ภาพยนตร์ตั้งใจสร้างขึ้นมานั่นเอง นอกจากจะใช้การออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากเป็นหน่วยสื่อความหมายแล้ว ภาพยนตร์ยังใช้พฤติกรรมของตัวละครเป็นอีกหนึ่งหน่วยสื่อความหมาย ซึ่งตัวละครที่เป็นตัวแทนของคนเมืองได้ดีที่สุดในภาพยนตร์ก็คือ “แซม”

แซม และเพื่อนๆ ชาว Capital City

แซมเป็นเด็กชายที่เติบโตขึ้นมาใน Capital City เมืองใหญ่ที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ภาพยนตร์ได้จำลองเมืองนี้มาจากเมืองนิวยอร์กของประเทศสหรัฐอเมริกา ในตอนต้นเรื่องแซมได้เดินทางมาร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลกที่ประเทศไทย ด้วยความอวดดีของแซมทำให้เขาหลงทางและพลัดตกหน้าผาในระหว่างการเดินทางไกล โชคดีที่มีเรือเถาวัลย์เหนียวรั้งตัวเขาไว้ไม่ให้ตกกระแทกพื้นจนเป็นอันตราย แซมหมดสติไปหลังจากพลัดตกลงมาเป็นหน่อวาและจ่อเป่ย์ไปพบแซมเข้า สองพี่น้องจึงพาแซมกลับไปรักษาตัวที่หมู่บ้านกะเหรี่ยง

หน่อวาช่วยทำแผลให้แซมในขณะที่เขาหมดสติ ไม่นานแซมก็ฟื้นขึ้นมา เขาพบว่าตัวเขาไม่มี เหนียวๆ แปะอยู่ทั่วตัว แซมจึงเอาใบไม้มาดม เขาไม่ชอบกลิ่นเหม็นรุนแรงของใบไม้เหล่านี้เลย แซมจึงแสดงพฤติกรรมที่ถูกและรังเกียจความเป็นชนบทอย่างรุนแรง ด้วยการใช้คำพูดเหยียดหยามว่า “แหะ เหม็น จะอ้วก สกปรกเป็นบ้าเลย เอามาติดตัวฉันทำไม พวกผีบ้า ยี้ ยี้” อีกประโยคหนึ่งว่า “พวกคนป่า พวกคนบ้า หน้าตาประหลาด คอยวาน่าเกลียด” พร้อมกับบิดใบไม้เหล่านั้นออกจากตัว นอกจากแซมจะไม่เข้าใจเรื่องการใช้สมุนไพรจากธรรมชาติแล้ว แซมยังไม่ได้สำนึกเลยว่า พวกตัวประหลาดเหล่านั้นได้ช่วยชีวิตเขาไว้ นอกจากการดูแลอุปถัมภ์ของชาวกะเหรี่ยงแล้ว แซมยังไม่เคารพต่อประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อของชาวบ้านอีกด้วย เพราะในฉากต่อมาเมื่อแซมต้องการค้นหาสัญญาณดาวเทียม เขาได้ปีนขึ้นไปบนเสาศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้านโดยไม่ขออนุญาตใคร แม้เมื่อหน่อวาเข้ามาอธิบายว่าเสาที่แซม

ปีนั้นเป็นเสาศักดิ์สิทธิ์ ขึ้นไปจะเกิดอาเพศ แชนก็ไม่เชื่อและไม่ยดีเลยแม้แต่น้อย จนดาวเทียมดวงหนึ่งตกลงมาในบริเวณนั้น ทำให้แชนต้องกระโดดหลบซากดาวเทียมลงมาอย่างไม่มีตั้งใจ

หลังจากดาวเทียมตก ดันไม้ในบริเวณนั้นได้รับความเสียหายหนัก แม่เฒ่าซึ่งเป็นผู้นำจิตวิญญาณ ของเผ่า ได้ทำพิธีเรียกขวัญให้ดันไม้ มีการพูดคำกล่าวกับรากไม้ที่ได้รับความเสียหาย แชนหัวเราะที่แม่เฒ่าคุยกับซาก ดาวเทียม พร้อมกล่าวอย่างดูถูกว่า “นั่นๆ คุยกับซากดาวเทียมได้ด้วย” หน่อวาอธิบายให้แชนเข้าใจว่า แม่เฒ่าทำพิธีเรียก ขวัญให้ดันไม้ แต่แชนก็ไม่เชื่อ ต่อมาแม่เฒ่ามีคำทำนายว่าไฟกับบุชย์จะต่อสู้กันจนทำให้โลกวิบัติ เมื่อหน่อวาแปลคำ ทำนายของแม่เฒ่าให้แชนฟัง แชนก็ระเบิดเสียงหัวเราะออกมาอย่างดังพร้อมพูดซ้ำทว่า “พูดเป็นหนังการตูนไปได้” แชนไม่เชื่อเรื่องพวกนี้เลยแม้แต่น้อย พฤติกรรมของแชนช่วยสื่อสารกับผู้ชมว่าสำหรับคนเมืองแล้วสมุนไพรจาก ธรรมชาติจะเป็นของสกปรก ส่วนเรื่องความเชื่อนั้นเป็นสิ่งที่มายาไร้สาระ เป็นเรื่องล้าหลังที่น่ารังเกียจ

หลังจากเหตุการณ์ในหมู่บ้านสงบลง แม่เฒ่าได้มอบหมายให้หน่อวากับจ่อเปเป็นคนนำทางไปส่ง แชนกลับเข้าเมือง ทั้งสามคนจึงต้องออกเดินทางร่วมกัน ระหว่างทางแชนหิวน้ำแต่น้ำในกระติกหมดแล้ว หน่อวาเข้าไป หาหมะขามป้อมมาให้แชนอมแก้กระหายน้ำ แชนปฏิเสธอย่างแข็งขันในตอนแรก แต่หน่อวาที่อาศัยจังหวะที่แชนผลอย ชัดเมื่ดมะขามป้อมเข้าปากแชนได้สำเร็จ เมื่อแชนได้ออมมะขามป้อมแล้วเขาก็ชอบใจในทันที จากนั้นแชนก็ไปเก็บ มะขามป้อมมาก็กินจนเอาไว้อีกจำนวนมาก นี่เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมที่ภาพยนตร์ตั้งใจสื่อว่าคนเมืองนั้นไม่เคยสนใจใน เรื่องของสมุนไพรจากธรรมชาติเลย เด็กที่ถูกเลี้ยงดูมาด้วยวิถีคิดแบบเมืองนั้นไม่สามารถจะดำรงชีวิตอยู่ได้ในธรรมชาติ พวกเขา จำเป็นต้องถูกฟูมฟักในป่าคอนกรีตที่มีเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกเปรียบพร้อมทุกอย่าง หลังจากแชนหน่อวา และจ่อเปเดินทางไปถึง Capital City แล้ว ภาพยนตร์ก็ให้ผู้ชมได้เห็นวิถีคิดของคนเมืองผ่านพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนๆ แชนอีกด้วย

ณ สวนสนุกแห่งหนึ่งที่แชนพาหน่อวาไปตามหาผู้ใหญ่ ที่นั่นหน่อวาได้พบกับเพื่อนของแชน 3 คน หน่อวาเล่าจุดประสงค์ของตนเองให้เด็กทั้งสามฟังว่า เธอเองนั้นมายัง Capital City เพื่อตามหาผู้ใหญ่ แต่เมื่อเพื่อนของ แชนได้ฟัง ทุกคนก็พากันหัวเราะขบขันซ้ำยังล้อเลียนหัวทองเหลืองที่คอของหน่อวาอีกด้วย พฤติกรรมนี้แสดงให้เห็น ว่าเพื่อนของแชนนอกจากจะไม่เชื่อเรื่องที่หน่อวาเล่าแล้ว พวกเขายังเห็นหน่อวาเป็นตัวประหลาด ถึงแม้จะไม่ได้ใช้ คำพูดรุนแรงเหมือนที่แชนเคยพูดกับหน่อวาแต่การแสดงออกของพวกเขาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดเดียวกัน หน่อวา ยืนยันว่าจ่อเปได้ยินเสียงเรียกให้มาที่ Capital City แชนก็ช่วยยืนยันกับเพื่อนๆ ว่าจ่อเปสามารถคุยกับสัตว์ได้ เพื่อนๆ ของแชนกำลังจะเชื่ออยู่แล้วที่เดียว แต่จ่อเปดันเอาหัวไปโขกกับสัตว์เลี้ยงตัวหนึ่งของเพื่อนแชนซึ่งเป็นสุนัขหุ่นยนต์จน ทำให้จ่อเปโดนไฟดูด กลายเป็นที่ตลกขบขันของเพื่อนๆ แชนอีกครั้งหนึ่ง

แม้ว่าจ่อเปจะมีความสามารถในการสื่อสารกับสัตว์ทุกชนิด แต่เมื่อจ่อเปจะคุยกับสุนัขของคนเมือง ซึ่งเป็นหุ่นยนต์จ่อเปกลับไม่สามารถทำได้ แน่นอนเพราะหุ่นยนต์ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ภาพยนตร์จึงใช้ พฤติกรรมของตัวละครในฉากนี้เพื่อสื่อสารว่า ความสามารถของจ่อเปนั้นไม่สามารถนำมาใช้ได้เลยในเมืองนี้ ไม่ใช่ เพราะคุยกันคนละภาษา หากแต่ความสามารถของจ่อเปนั้นเป็นความสามารถที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ เมื่อความเป็น เมืองละทิ้งความเป็นธรรมชาติไปแล้ว จ่อเปจึงไม่สามารถสื่อสารหรือเชื่อมโยงกับคนเหล่านี้ได้ หรือในทางกลับกันคน ในเมืองนี้ต่างหากที่ไม่สามารถสื่อสารกับธรรมชาติได้อีกแล้ว เพราะพวกเขาได้กวาดทิ้งสิ่งทั้งหลายอันเป็น “ของแท้” ไปหมดแล้วนั่นเอง พฤติกรรมของแชนและเพื่อนๆ ถูกใช้เป็นหน่วยสื่อความหมายอย่างหนึ่งเพื่อแสดงให้เห็น ทัศนคติ วิถีคิดของชาวเมือง และทัศนคติของพวกเขาที่คือภาพมายาคติที่ภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอ

ปิศาจคลื่นความร้อน, ไฟไฟ

การดูเรื่องสั้นที่ฉายในตอนต้นเรื่องนั้น กล่าวถึงพฤติกรรมการใช้พลังงานของคนเมืองในหลาย รูปแบบ เช่น ภาพรถติดเป็นแถวยาวบนถนน การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ รวมทั้งการตัดต้นไม้เพื่อสร้างตึกสูง และโรงงานอุตสาหกรรม พฤติกรรมทั้งหมดที่ภาพยนตร์เลือกมานำเสนอล้วนแต่เป็นพฤติกรรมคนเมืองที่แสดงถึงการ ใช้พลังงานทั้งสิ้น ภาพยนตร์เล่าต่อไปอีกว่าพลังงานที่ถูกใช้ไปนี้ได้ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา เป็นโทษดี ของมนุษย์ที่ก๊าซพิษชนิดนี้ถูกดูดกลืนโดยต้นไม้แล้วเปลี่ยนให้เป็นออกซิเจนซึ่งเป็นก๊าซที่มนุษย์ใช้สำหรับการดำรงชีวิต แต่การตัดต้นไม้เพื่อสร้างตึกสูงของมนุษย์ทำให้ก๊าซพิษเหล่านี้ไม่ถูกกำจัด ก๊าซพิษเหล่านี้ลอยสูงขึ้นไปสะสมอยู่ในชั้น บรรยากาศ เมื่อก๊าซสะสมกันนานวันเข้าก็เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในระดับโมเลกุลทำให้ก๊าซคาร์บอนได ออกไซด์กลายร่างเป็น “ปิศาจคลื่นความร้อน” (ชาวอเมริกันเรียกว่าฮีทไฟ) ไปในที่สุด

แค่เรื่องสั้น ไม่เกินนาทีตอนเปิดเรื่องก็สื่อสารกับผู้ชมได้อย่างชัดเจนแล้วว่า ปิศาจคลื่นความร้อนอัน เป็นตัวการที่จะทำให้หลายล้านมนุษยชาตินั้นเกิดขึ้นจากฝีมือของคนเมืองนั่นเอง การใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือยและการทำลาย ธรรมชาติ เป็นสาเหตุหลักที่ภาพยนตร์ระบุว่าทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน ภาพยนตร์ได้ขยายความรุนแรงของปัญหาโลก ร้อนให้กลายเป็นปิศาจคลื่นความร้อนหรือฮีทไฟ เจ้าปิศาจตัวนี้ทะลักจากชั้นบรรยากาศลงมาสู่พื้นผิวโลกเพื่อดูดกิน พลังงานของมนุษย์ยิ่งดูดกินมากเท่าไรปิศาจก็จะยิ่งทวีกำลังมากขึ้นเรื่อยๆ และโลกก็ร้อนขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดโลกนี้ ก็จะร้อนเกินกว่าที่จะมีสิ่งมีชีวิตใดๆ อาศัยอยู่ได้ พฤติกรรมของฮีทไฟก็คือเป็นพฤติกรรมที่จำลองมาจากพฤติกรรมของ มนุษย์เมืองนั่นเอง พฤติกรรมดังกล่าวนี้หมายถึงการค้นหาและดูดกลืนพลังงาน ฮีทไฟจะค้นหาและบุกเข้าโจมตีทุกที่ที่มัน ตรวจพบแหล่งพลังงานและดูดกลืนพลังงานไปจนหมดแม้ว่าตัวมันจะร้อนขึ้นเรื่อยๆ มันก็ไม่หยุดกิน พฤติกรรมเช่นนี้ ไม่ต่างอะไรเลยกับมนุษย์ที่ใช้พลังงานมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อพลังงานไม่เพียงพอต่อการใช้งาน มนุษย์ก็จะเสาะหาแหล่ง พลังงานใหม่ และเข้าสู่เอาพลังงานเหล่านั้นมาใช้จนหมด ก่อนที่จะออกค้นหาแหล่งพลังงานใหม่อีกครั้งวนเวียนเป็น วัฏจักร แม้จะส่งผลให้เกิดสภาวะโลกร้อนมากขึ้นมนุษย์ก็ไม่ได้ใส่ใจ การที่ภาพยนตร์จงใจสร้างพฤติกรรมของฮีทไฟให้ ลือไปกับพฤติกรรมของมนุษย์เช่นนี้ก็เพื่อที่จะนำเสนอว่าแท้จริงแล้วปิศาจฮีทไฟไม่ใช่ใครที่ไหน มนุษย์นั่นเองที่เป็น ปิศาจและมนุษย์นั่นเองที่ทำลายโลกของตัวเอง ในตอนจบของภาพยนตร์เมื่อมนุษย์สามารถเอาชนะความตะกละในการ ใช้พลังงานอันเปรียบเสมือนปิศาจในใจของตนเองได้แล้ว มนุษย์จึงพร้อมใจกันงดใช้พลังงานทั้งหมด นั่นเท่ากับว่า ฮีทไฟหยุดดูดกลืนพลังงาน ธรรมชาติก็จัดการปรับสมดุลของตัวเองใหม่อีกครั้ง ทุกอย่างจึงกลับมาเป็นปกติดังเดิม

ระเบิดความเย็น (Cool bomb), ฐูใหญ่

คุณลักษณะอีกประการหนึ่งของความเป็นเมืองนั้น ก็คือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็น หุ่นยนต์ สัตว์เลี้ยง ลิฟท์ลอยได้ รถมอเตอร์ไซด์ลอยได้ ต้นไม้ไฮเทค แม้แต่การแก้ปัญหาปิศาจคลื่นความร้อนก็ยังคง อาศัยสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่า “ระเบิดความเย็น” (ชาวอเมริกันเรียกว่าคูลบอมบ์) ในฉากที่นักวิทยาศาสตร์ทำการทดลอง ระเบิดความเย็นจนประสบความสำเร็จนั้น ภาพยนตร์ได้ฉายภาพให้เห็นว่าระเบิดความเย็นจำเป็นต้องใช้พลังงานไฟฟ้า มหาศาลจึงจะสามารถทำลายฮีทไฟได้อย่างราบคาบ นั่นเท่ากับว่าความพยายามในการกำจัดฮีทไฟกลับกลายเป็นการใช้ พลังงานอย่างสิ้นเปลืองไปเสียอีก เป็นแก้ปัญหาที่ข้อนแย้งของคนเมือง กล่าวคือฮีทไฟเกิดจากการใช้พลังงานอย่าง ฟุ่มเฟือย แต่มนุษย์กลับเพิ่มการใช้พลังงานเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้พลังงาน

หลังจากประสบความสำเร็จในห้องทดลอง มนุษย์ก็นำระเบิดความเย็นไปทดลองใช้จริง โดยอิงจากฐานอิงที่ Central Park ซึ่งเป็นป่าเพียงแห่งเดียวในเมือง Capital City การที่ภาพยนตร์กำหนดให้ฐานยิงระเบิดความเย็น ตั้งอยู่ในป่านี้ก็เพื่อสื่อให้เห็นความมีเดบอดของมนุษย์ จนทำให้พวกเขาแก้ปัญหาแบบเส้นผมบังภูเขา มนุษย์ตั้งฐานยิง ระเบิดความเย็นในป่าแต่กลับมองไม่เห็นความสำคัญของป่า นั่นคือมนุษย์เมืองเหล่านี้หันหลังให้กับธรรมชาติอย่าง

สิ้นเชิง วิถีทางแห่งธรรมชาตินั้นไม่เคยเป็นตัวเลือกของพวกเขา สำหรับพวกเขาแล้วมีแต่เพียง “ปัญญา” ของมนุษย์เท่านั้นที่จะสามารถเอาชนะทุกอย่างในโลกนี้ได้ แต่สุดท้ายแล้วภาพยนตร์ก็ทำให้ผู้ชมได้เห็นว่ามันยุ่งเหยิงเหลือเกิน การเปิดความเย็นนอกจากจะไม่สามารถกำจัดไฟได้แล้ว ยังสร้างปัญหาใหญ่กว่าเดิมเสียอีก

ฉากสุดท้ายของภาพยนตร์ ตัวแทนนานาชาติที่ร่วมประชุมอยู่ในสภาโลกสนับสนุนให้ทำการยิงระเบิดความเย็น แม้ว่าพวกเขาทราบดีแล้วว่า ระเบิดความเย็นจะทำลายโอโซนในชั้นบรรยากาศไปด้วย ทำให้ปีศาจคลื่นความร้อนที่เหลืออยู่ในชั้นบรรยากาศทั้งหมดสามารถทะลักลงมาสู่ผิวโลกได้อย่างง่ายดาย แม้ว่าจอบกับหน่อวาได้เสนอทางเลือกให้กำจัดไฟด้วยการคงการใช้พลังงานพร้อมกันทั้งโลก แต่ที่ประชุมสภาโลกก็ไม่ได้รับฟังเด็กทั้งสองเลย เมื่อท่านประธานาธิบดีจอห์นสัน (พ่อของแซม) สั่งยิงระเบิดความเย็นพร้อมกันจากทุกฐานยิงทั่วโลก ในเบื้องต้นปีศาจคลื่นความร้อนหายไปจริง แต่หลังจากนั้นไม่นานก็ปรากฏปีศาจคลื่นความร้อนทะลักลงมาจากชั้นบรรยากาศดังผลการวิจัยที่ทุกคนในที่ประชุมได้ทราบมาก่อนแล้ว

ปีศาจคลื่นความร้อนระลอกใหม่นี้เข้าโจมตีที่ประชุมสภาโลกด้วย เหล่าผู้แทนนานาชาติต่างพากันวิ่งหนีตายหลุมกันไปที่ห้องประชุม หน่อวาจับจอบพยายามตัดการใช้พลังงานภายในอาคารด้วยการทำลายหลอดไฟให้ดับไปทีละดวง แซมเห็นดังนั้นจึงพาหน่อวาไปที่ห้องควบคุมเพื่อสับสะพานไฟลงซึ่งจะตัดการจ่ายไฟทั้งอาคาร นั่นคือการคงให้อาหารไฟไฟ แซมกับหน่อวาต้องต่อสู้กับสะพานไฟปีศาจที่ถูกไฟไฟเข้าสิง แต่สุดท้ายด้วยความช่วยเหลือจากท่านประธานาธิบดีจอห์นสัน แซมก็สามารถยกสะพานไฟลงได้สำเร็จ

เมื่อตัดไฟฟ้าได้ทั้งหมดปีศาจคลื่นความร้อนต่างก็พากันล่าถอยหนีไปเพราะไม่เหลือพลังงานให้พวกมันได้สูบกิน ที่ประชุมสภาโลกก็กลับมาสงบอีกครั้ง บัดนี้เหล่าผู้นำประเทศได้สำนึกถึงการตัดสินใจที่ผิดพลาดอย่างไม่น่าให้อภัยของพวกเขาแล้ว พร้อมกับประจักษ์แก่สายตาว่าสิ่งที่เด็กบ้านนอกอย่างจอบกับหน่อวาได้แนะนำไว้นั้นสามารถเอาชนะไฟไฟได้จริง แต่แม้ว่าผู้แทนจากนานาชาติจะยอมรับวิธีการเอาชนะปีศาจคลื่นความร้อนด้วยการคงใช้พลังงานทั้งหมดก็ตาม การจะสื่อสารให้คนทั้งโลกได้ทราบถึงวิธีการเอาชนะไฟไฟนั้นกลับไม่สามารถทำได้เลย เนื่องจากปีศาจคลื่นความร้อนได้ทำลายดาวเทียมสื่อสารทั้งหมดแล้ว

ในขณะที่ทุกคนสิ้นหวัง จอบวิ่งไปยังต้นไม้ใหญ่ที่กลางลานสภาโลก จอบเอาหัวโขกกับต้นไม้ซ้ำๆ อยู่หลายครั้งจนหน้าผากบวมแดง เขาขอร้องให้ “พี่ต้นไม้” ช่วยส่งข้อความบอกคนทั้งโลก การกระทำของจอบทำให้มนุษย์เมืองงุงง เพราะทุกคนไม่คิดว่าจะมีใครคุยกับต้นไม้ได้ บางคนถึงกับหัวเราะเยาะจอบเสียด้วยซ้ำไปแน่นอนว่าพวกเขายังคงอดที่จะรู้สึกถูกเด็กบ้านนอกสองคนนี้ไม่ได้ แต่สุดท้ายต้นไม้ก็โน้มกิ่งลงมาหาหน่อวาพร้อมกับดอกไม้ดอกหนึ่งบนกิ่งนั้นที่ค่อยๆ ผลิบานออก จอบบอกให้หน่อวาคุยกับคนทั้งโลกผ่านดอกไม้ที่ปลายกิ่งนั้น หน่อวาส่งข้อความบอกคนทั้งโลกที่ได้ยินเสียงนี้ ให้คงใช้พลังงานทั้งหมดหากต้องการทำลายไฟไฟ ในฉากนี้ภาพยนตร์ได้ฉายให้เห็นว่า ความสามารถพิเศษของจอบอาจเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสามารถทำได้อยู่แล้ว เพียงแต่ไม่เคยมีใครใส่ใจมากพอที่จะหยุดฟังเสียงของธรรมชาติเท่านั้นเอง เมื่อมนุษย์หยุดและตั้งใจมากพอที่จะฟัง พวกเขาก็สามารถที่จะได้ยินเสียงของธรรมชาติได้เช่นกัน หลังจากทุกคนได้รับข้อความของหน่อวาและคงใช้พลังงานพร้อมกันทั้งหมด ธรรมชาติก็ปรับสมดุลของตนเองและทำลายไฟไฟให้สลายไปทั้งหมด ระเบิดความเย็นจึงเป็นอีกหนึ่งหน่วยสื่อความหมายที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อสารให้ผู้ชมได้เห็นความล้มเหลวในวิถีคิดแบบคนเมืองที่เกิดจากการละเลยธรรมชาติ พร้อมกับให้เห็นว่าวิธีที่จะสามารถเอาชนะไฟไฟได้นั้นต้องเป็นวิถีทางตามธรรมชาติซึ่งชาวชนบทนั้นปฏิบัติและยึดถือกันมาช้านาน

สรุป

ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโค โจ้วก้องโลกนี้ ได้ให้ความหมายระดับที่ 2 อันเป็นความหมายมาชาคติใน 2 ความหมายหลัก ได้แก่ ความหมายของความเป็นเมืองและความหมายของความเป็นชนบท ความหมายของความเป็นเมืองนั้นหมายถึง การเป็นผู้บริโภคล้างงานและทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย และเป็นผู้ทำลายธรรมชาติ เป็นภาพมาชาคติในเชิงลบ ส่วนความหมายมาชาคติของความเป็นชนบท หมายถึง การเป็นผู้ที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ห่วงแหนรักษาธรรมชาติ และเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ วิถีแบบชนบทนี้เองที่สามารถกอบกู้โลกจากภัยพิบัติเอาไว้ได้ เป็นภาพมาชาคติเชิงบวกที่ภาพยนตร์ตั้งใจให้ความหมายว่า “วิถีชนบทนั้นดีกว่าวิถีแบบเมือง” การให้ความหมายมาชาคติจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการสื่อสารความหมายผ่านหน่วยสื่อความหมาย ซึ่งมาชาคติทั้ง 2 ความหมายในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ อาศัยหน่วยสื่อความหมาย 3 อย่างด้วยกันคือ การออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก พฤติกรรมของตัวละคร และบทสนทนาของตัวละคร

อภิปรายผล

กระบวนการสื่อความหมายมาชาคติโดยใช้หน่วยสื่อความหมายต่างๆ นั้น เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอแล้วต่อการให้ความหมายมาชาคติ แต่อย่างไรก็ตามในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเอกโคฯ นี้ ปรากฏคุณลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งในการให้ความหมาย นั่นคือการใช้แนวคิด “คู่ตรงข้าม”

คู่ตรงข้ามในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ เป็นการนำเสนอเชิงเปรียบเทียบระหว่างชนบทกับเมืองในหลายประเด็น ทำให้การสื่อความหมายมาชาคติมีความชัดเจนมากขึ้นและยังทำให้เกิด “ระบบการให้คุณค่า” แก่ความหมายมาชาคติขึ้นมาอีกด้วย การเปรียบเทียบคู่ตรงข้ามในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องเกิดขึ้นอยู่แทบจะทุกประเด็นของการเล่าเรื่อง ตั้งแต่การเลือกประเทศใหญ่อย่างอเมริกามาเป็นต้นแบบเมือง Capital State เมืองยิ่งใหญ่มากเท่าไร หมู่บ้านกะเหรี่ยงยิ่งห่างไกลความเจริญมากเท่าไร ความแตกต่างระหว่างความเป็นเมืองกับชนบทก็ยิ่งห่างไกลมากขึ้นเท่านั้น ทำให้เกิดคู่ตรงข้ามในการเปรียบเทียบได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย การออกแบบฉากที่ตั้งใจสร้างบรรยากาศสงบ่มรินให้กับชนบท แต่ออกแบบบรรยากาศที่วุ่นวายให้กับชาวเมือง การใช้วัสดุจากธรรมชาติของชาวชนบทเปรียบเทียบกับการใช้วัสดุสังเคราะห์ของชาวเมือง การไม่รู้จักรักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติรอบตัวเข้าสู่คู่ตรงข้ามกับพฤติกรรมของหน่ออาที่ใช้อยู่อาศัยจากธรรมชาติอย่างเต็มที่ สัตว์เลี้ยงของจ่อเป่ที่เป็นสัตว์จริงๆ เข้าสู่คู่ตรงข้ามกับสัตว์เลี้ยงของเพื่อนแซมที่เป็นสุนัขหุ่นยนต์ ไปจนถึงปีศาจคลื่นความร้อนอันเป็นตัวร้ายที่ทำลายโลกก็เกิดจากพฤติกรรมของคนเมือง ส่วนการปราบปีศาจนั้นกลับต้องอาศัยแนวคิดของคนชนบท การสื่อสารความหมายมาชาคติด้วยการใช้แนวคิดคู่ตรงข้ามทั้งหลายเหล่านี้ ทำให้เรามองเห็นการให้คุณค่าของภาพยนตร์อย่างชัดเจน กล่าวคือภาพยนตร์เลือกให้คุณค่าแก่ระบบความคิดแบบชนบทมากกว่าระบบความคิดแบบเมือง เพราะเป็นระบบคิดที่ภาพยนตร์เลือกแล้วว่าเป็นระบบความคิดที่ดีงามและทรงคุณค่า

อย่างไรก็ตามภาพยนตร์เน้นการให้คุณค่าแก่วิถีชีวิตชนบท โดยที่ไม่ได้แนะนำว่าวิถีชีวิตแบบเมืองนั้นจะสามารถดำเนินควบคู่ไปกับการดำรงอยู่ของธรรมชาติได้อย่างไร แต่หากเราพิจารณาพฤติกรรมของตัวละครที่ภาพยนตร์เลือกมานำเสนอนั้น จะพบ “ตัวสาร” สำคัญบางอย่างที่ภาพยนตร์แฝงเอาไว้ นั่นคือ คนเมืองในเรื่องนี้ขาดจิตสำนึกที่ดีต่อธรรมชาติ การสร้างต้นไม้ไฮเทคก็ดี การประดิษฐ์หุ่นยนต์สัตว์เลี้ยงก็ดี เหล่านี้ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมที่แสดงการปฏิเสธธรรมชาติอย่างสิ้นเชิงของคนเมืองในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ และความเป็นเมืองแบบสุดโต่งนี้เองที่ถูกให้คำว่าเป็นวิถีแห่งการทำลายล้างที่ไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง สำนึกดีต่อธรรมชาติที่ขาดหายไปคือคุณงามความดีที่จะทำให้คนเมืองใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีภาพยนตร์เรื่องไหนในโลกนี้มาแจกแจงรายละเอียดว่าวิถีชีวิตแบบเมืองนั้น

จะต้องปฏิบัติตนอย่างไร เพราะหากมนุษย์มีสำนึกกิจกรรมชาติเป็นพื้นฐานในจิตใจแล้ว วิถีแห่งชีวิตจะค้นหารูปแบบในการดำรงอยู่ร่วมกันด้วยตัวของมันเอง

ชุดความคิดเหล่านี้เป็น “มายาคติ” ที่ถูกแฝงเอาไว้ในภาพยนตร์ องค์ประกอบต่างๆ ทั้งภาพและเสียงที่ประกอบกันเข้าเป็นภาพยนตร์จะช่วยกันพรางมายาคติเหล่านี้เอาไว้ ทำให้ผู้ชมเพลิดเพลินจนไม่ทันได้สังเกตว่า ตนเองนั้นได้รับเอาชุดความคิดเหล่านี้เข้าไปฝังไว้ในจิตใจได้สำนึกเสียแล้ว หากผู้ชมมีสมาธิจดอยู่กับเนื้อหาในภาพยนตร์มากพอ เมื่อดูหนังจบผู้ชมจะเกิดความรู้สึกชื่นชมในวิถีแห่งธรรมชาติและความเป็นชนบทขึ้นมาทันที แม้จะเพียงชั่วครู่เดี๋ยวก็ตาม การที่ผู้ชมรู้สึกสยดสยองไปกับมายาคติในภาพยนตร์ นั้นแสดงว่าภาพยนตร์ได้ประสบความสำเร็จในการสื่อสารกับสังคมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อที่ทรงพลัง ดังที่กัจจกร [2] ได้กล่าวเอาไว้ว่า ภาพยนตร์ไม่ใช่เพียงแค่ภาพสะท้อนสังคม หากแต่เป็นเครื่องมือในการประกอบสร้างสังคมอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. Sutthana U. as Life as Payut as animation. Bangkok: Sum System; 2006. Thai.
2. Luiyaphong k. Films as the construction of Society, People, History and Nation. Bangkok: Chulalongkorn University Press. 2013. Thai.
3. Chanthawanit S. Sociological Theory. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2012. Thai.
4. Prachakun N. Roland Barthes and Literary Semiotics. In: Prachakun N, editor. Mythologies. 5th ed. Bangkok: Foundation for Democracy and Development Studies Kobfai Publishing Project; 2015. p. 91-159. Thai.
5. The Royal Institute of Thailand. The Royal Institute Dictionary 2011. Bangkok: Nanmeebooks Publication; 2013. Thai.
6. Nimsamoe C. Composition of Art. 9th ed. Bangkok: Amarin; 2014. Thai.